ט.

ספרים תפילין מזוזות;

לטמא את הידים ולתופרן בגידין – נוהג בכולם.[1]

לכתוב בשאר לשונות – תפילין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית.[2]

וכן מגילת אסתר לתי' א'.[3] לרב אשי (ורב ושמואל להלן) לרשב"ג מותר ביונית.

ספרי התנ"ך, לת"ק בכל לשון, לרשב"ג רק יונית, לר' יהודה אליבא דרשב"ג רק תורה ביונית.[4]

הלכה כרשב"ג דנכתבין רק ביונית.

הכתב – רק אשורית בספר ובדיו.[5]

ס"ת שחסר ממנו פסוק אחד – לתוס' כשר לקריאה.[6]

אם פסוק אחד מתורגם לא ליונית – לרש"י בגיטין פסול[7], ולתוס' כשר אלא דצריך להגיהו.

הצלה מפני הדליקה – שאר ספרים מצילין אף אם אינם כתובים אשורית בספר ובדיו,[8]
מגילה רק כשהיא כתובה אשורית בספר ובדיו.

ט"ו השינויים שעשו הזקנים בתרגום ליונית עבור תלמי;

אלהים ברא בראשית. אעשה אדם בצלם ובדמות. ויכל ביום הששי. זכר ונקבה בראו.
הבה ארדה ואבלה. ותצחק שרה בקרוביה. כי באפם הרגו שור וברצונם עקרו אבוס.
על נושא בני אדם. אשר ישבו במצרים ובשאר ארצות. וישלח את זאטוטי. ואל זאטוטי בני ישראל.
לא חמד אחד מהם נשאתי. אשר חלק ה"א אתם להאיר לכל העמים.
אלהים אחרים אשר לא ציויתי לעבדם. את צעירת הרגליים.

ט:

בימות יאשיהו נגנז שמן המשחה, ומאז שימשו כהנים גדולים רק בריבוי בגדים.

כהן משוח – משמש בח' בגדים, לא פורע ולא פורם, מצווה על הבתולה ומוזהר על האלמנה,
מקריב עשירית האיפה בכל יום, ומקריב פר ביום הכיפורים משלו.
הורה לעצמו היתר בדבר שזדונו כרת ועשה על פי עצמו, מביא פר.[9]

מרובה בגדים – לר"מ שוה לגמרי למשוח. לרבנן דר"מ ולמתני' אינו מביא פר הבא על המצוות.

כהן שאירע בו פסול ומינו אחר תחתיו – כשעבר פסולו חוזר הראשון לשמש והשני נקרא כהן שעבר.[10]

כהן המשמש – כל דיני כהן גדול בו.

כהן שעבר – לר"מ ולמתני' משמש בח' בגדים ודינו ככהן גדול מלבד עשירית האיפה ופר יוהכ"פ.
לר' יוסי אינו משמש לא ככהן גדול ולא ככהן הדיוט.[11]

---

[1] ברש"י מביא שבתפילין ומזוזות תפירתן בגידין היא הלל"מ לכו"ע אבל לגבי ס"ת איכא למ"דבמס' מכות יא. שתפרו בפשתן כשר ובאה מתני' לפסול.

[2] כלומר לשון הקדש.

[3] ואף אי כתב לה"ק שבמגילה בארמית או להיפך, פסול. (וכן לר' יהודה בשאר ספרים). ועי' תוס' דע"כ מותר לכתוב בלשון אחרת כגון גיפטית, וקורין ממנה לגיפטים כדלהלן יח. ומ"מ כיון דאינה כשרה לקריאה לכולם אינה מטמאה את הידים.

[4] ולא נביאים וכתובים.

[5] אשורית הוא כתב שלנו המאושר שבכתבים, ופסול אפי' כתב עבר הנקרא ליבונאה, ספר הוא קלף. ומשמע מהסוגיא דזה נוהג בכולם. ומשמע דאף רשב"ג שהתיר יונית הוא רק הלשון ולא הכתב, ויל"ע בזה.

[6] כן הוא פשטות הסוגיא בגיטין דרק ביריעה שלימה נפסל, ועי' בזה בפוסקים.

[7] ולפ"ז צריך לדחוק דמתורגם גרע מחסר לגמרי.

[8] אף דפסולים לקריאה, משום דיש בהן שמות. משא"כ מגילה.

[9] כשב"ד הורו וציבור עשו, מביאין פר אפילו על ידי כהן הדיוט.

[10] ועי' תוס' דגם ביום הכיפורים שהראשון פסול, מ"מ הפר משלו, והמשמש שוחטו אע"ג דשחיטה זו בעינן בבעלים.

[11] ומשמע מרש"י שרק אינו משמש, אבל מצווה על בתולה ואסור בפריעה ופרימה ואלמנה.

בבמה גדולה[12] – הקריבו פסחים ושאר תמידין ומוספין שקבוע להם זמן.
חובות ציבור שאין קבוע להם זמן,[13] לר"ש ולמתני' לא הקריבו ולרבנן הקריבו.
וכל שכן שהקריבו בה דבר הנידר ונידב.[14]
בבמה קטנה – אין מקריבין חובות הציבור והיחיד, ומקריבין רק נדרי ונדבות היחיד.

[12] היינו מזבח של משה בעודו בנוב וגבעון. ובמה קטנה היינו מה שיחיד עושה לעצמו.
[13] כגון פר העלם דבר ושעירי ע"ז.
[14] אמנם לא כל הנידר ונידב, דלר"ש מנחות ונזירות לא קרבי אף בגדולה. תוס'.